

Gerçeklere direnmek

Gerçekleri kabullenmemeyi, gerçeklere direnmeyi ne gibi sonuçlar bekler? Alanımız tıp bilimi ve psikoloji disiplini, konumuz da şizofreni değil. Dolayısıyla “sonuçlar” yalnızca bireysel düzlemde kalamaz veya bireyin aile bağlantıları ve toplumsal ilişki çevresiyle sınırlı olarak ele alınamaz.

Siyaset biliminin penceresinden bakıldığında, gerçeklere direnen, gerçeklerden kopuk bir düşünce/hayal evreni oluşturan bir siyasetçinin/siyasi grubun, üstelik bir de kararları sorgulanamaz siyasi konumlara yükselmiş olduğu durumlarda, kendisini ve yakın çevresini çok aşan vahim sonuçlar ortaya çıkabilecektir. Felaket doğurucu sonuçlar yalnızca içinde yaşadığı toplumla hatta komşu toplumlarla da sınırlı kalmayacak, tüm dünya haklarını yakından etkileyebilecektir. Tarihte örnekleri çoktur. Ama en devasa boyutlara çıkışı II. Dünya Savaşı’nı körükleyenler eliyle olmuştur.

Kuşkusuz bu tür savaşlarda bireylerin rolünü de çok abartmamak, kapitalist/emperyalist sistemin arkasındaki sermaye güçlerini teşhis edebilmek gerekmektedir. Ama Türkiye’nin Suriye macerası örneğinde, sermayenin blok olarak desteğinden söz edilebilir bir durum da yoktur. Türkiye’nin ekonomik krizinin derinleşmesi ve dış ekonomik ilişkilerinin kötüye gitmesi olasılıkları başlı başına kaygı verici başlıklardır. Dolayısıyla hiçbir sermaye çevresinin/temsilcisinin dış operasyon hazırlıkları aleyhinde pozisyon almadığına bakıp bunun toplu bir destek olarak okunması doğru olmayacaktır. Şimdilerde daha da sertleşmesi beklenebilecek bir otokratik rejimle ters düşmekten dehşetli ürküldüğü için de açık eleştirel sesler duymak mümkün olmayacaktır. Ama bu süreç, kapalı kapılar ardında şiddetli kaygıların ve eleştirilerin dile getirildiği bir ortamda yaşanacaktır.

Buna rağmen, iktidarın eteğinde zenginleşen sermayenin en fırsatçı (başta inşaatçı) kesimlerinin yeni durumda yeni kâr alanları kovalamanın peşine düşmeleri beklenmelidir. Yeni sürecin çok gönüllüsü olmayanların dahi yeni duruma uyum hızları şaşırtıcı olabilecektir. Gene de nesnel olarak, son tahlilde, Suriye macerasının genel olarak sermayenin çıkarları açısından dahi olumsuz sonuçlarının ağırlıklı olacağını tahmin ediyoruz.

BAŞLANGIÇ HATALARININ BEDELİ OLARAK MÜDAHALE

AKP Türkiye'si mezhepçi ve emperyalizmden medet uman dış politikasıyla Suriye'de tam bir bozguna uğramıştır. Bu bozgunun sonuçlarından biri olarak, Suriye hiç istemediği bir yerden bölünme riski altındadır: ABD, İsrail ve genelde Batı emperyalizmi destekli bir YPG/PYD devletçığının kuruluş süreci hızlı bir ilerleme kaydetmiş, nüfus ve toprak mühendislikleri üzerinden Suriye tarihinde hiç olmadığı kadar geniş bir Kürt nüfuz alanı ve coğrafi bölgesi oluşturulmuştur. Türkiye'de iktidar olanlar açısından belki de bundan daha önemlisi, emperyalizme sırtını dayamış olan bu yeni oluşumun sözcüleri, AKP siyasetinin mezhepçi dış politika tasavvurlarının uzantısı olmayı ve Esad'a birlikte savaş açmayı kabul etmemişlerdir. Özal'ın 30 yıl öncesinden gelen "bir koyup üç alma" dış politika saçmalığının fikri devamından başka bir şey olmayan Türkiye denetimindeki bir Türkiye-Kürdistan konfederasyonu fantezisi de çökerken, iç politikada özellikle de sağ cenahta savunulması pek mümkün olmayan bir PYD/YPG devleti sınırdaşlığı peydahlanıvermiştir.

Şimdi zevahiri (yani AKP'yi) kurtarmak için bir "tampon bölge" inşa edilmesi farz olmuştur. Üstelik İdlip'ten kopup gelebilecek yeni göç dalgalarını Türkiye içine kabullenmenin artık iktidar için şiddeti öngöremeyecek bir toplumsal tepkinin tetikleyicisi olabileceği hesapları da yapılmaktadır. O nedenle yeni sığınmacıları sınırın dışındaki Suriye koridorunda tutabilmek, bir kurtarıcı işlevi görecektir. Buradaki yeni inşaat faaliyetleriyle Türkiye'nin krizdeki ekonomisini canlandırmak hayalleri ise, şimdilik "...kendini darı ambarında görmek" özdeyişindeki kadar gerçekçidir.

TRUMP'IN SALVOLARI

Yeni seçimlere hazırlanırken gösterişli hamleler yapmaya hazırlanan Trump'ın hem Suriye'den asker çekmeye yönelmesi, hem anlaşılan Türkiye'ye yarım açık bir kapı açması, hem de konuşulan "sınırlara" uymadığı takdirde Türkiye ekonomisini mahvedeceği tehdidini savurması, ABD cephesinde işlerin karışık olduğunu göstermektedir.

Ama Trump'ın Türkiye ekonomisini "geçmişte de mahvettiği" üzerinden yeni tehdidine ağırlık katmaya çalışması tek kelimeyle gülünçtür ve ekonomik krizi dış düşmanlara/operasyonlara bağlayan AKP'nin ekmeğine yağ sürmektir. Trump'ın kastettiği krizin geçen yıl yaşanan döviz krizi olduğu açıktır. Oysa bu krizin yaşanmasında Trump'ın etkisi pek sınırlıdır. Döviz krizinin bir kere Mart 2018'den itibaren dışa sermaye çıkışıyla bir bağlantısı vardır. İkincisi, RTE'nin Mayıs sonunda Londra'da "faizleri düşüreceğim" çıkışıyla doğrudan bağlantılıdır. Nitekim bu çıkıştan sonra döviz kuru fırlayınca, içerde ilk büyük faiz artışı yapılmıştı. Üçüncüsü, rahip Brunson'ın serbest bırakılacağı sözünü verip sonradan "ev hapsi" ara aşamasıyla ABD'den yeni ödünler (Halk Bankası davası, vs.) koparma fırsatçılığına düşen küçük siyaset aklı, siyasi krizin döviz krizini beslemesine neden olmuştur. Dolayısıyla Trump'ın buradan kendine pay çıkarıp

şışineceği bir durum yoktur. AKP siyaset esnafı, kendi krizlerimizi başkalarına muhtaç olmadan körükleme becerisine hep sahip olmuştur.

BAZI OLASI GELİŞMELER

Suriye'ye askerî operasyon gerçekleştiğinde bunun Türkiye'nin dünya sahnesindeki itibarına ciddi bir yeni darbe indirmesi beklenmelidir. Türkiye bu müdahalesi için dünya devletlerinden pek az destek bulabilecektir.

Hem bu nedenle, hem de topluma gerçeklerin anlatılmasının rahatsız edici cenderesinden kurtulabilmek adına, iktidarın uygulamakta olduğu “dezenformasyon” sürecinde ciddi bir sertleşme yaşanması beklenmelidir. Haberlerin doğruluğu ve eksiksiz olması her zamankinden daha fazla sorunlu olacaktır. Sıfır şeffaflık ortamında yol alınacaktır. Dünya liderlerinin gerçekte ne dediğini toplumun duyması mümkün olmayacaktır. İnternet medyası alanında da sınırlamalar, sansürler, yasaklar artacaktır.

Devlet şiddetinin görünür/görünmez bütün düzenekleri çalıştırılmaya çalışılacaktır.

TEZKEREYE 'HAYIR' DİYEBİLMEK

Toplum, iktidar partisine Suriye politikasındaki hatalarının siyasi bedelini ödetmemiştir. Şimdi tam tersi yaşanmaktadır: Türkiye'nin bugünkü siyasi kaderine hâkim olanlar, kendi hatalarının bedelini -büyük sığınmacı krizlerinden sonra- bir kez daha ülkeye ve topluma ödetmeye hazırlanmaktadırlar. Anamuhalefet partisi ise, milliyetçi hezeyanın yükseltileceği bir dönemde ilkeli bir karşı duruşu riskli sayarak, “Mehmetçiğimizin ve ulusumuzun çıkarlarının yanındayız” açıklaması yapmakta ve CHP'nin operasyonu destekleyeceğini ilan etmektedir. Oysa “ulusumuzun çıkarları” müdahaleye karşı çıkmayı gerektirmektedir. Bunun başlangıç adımı da TBMM'ye sunulan Irak ve Suriye'ye asker gönderme kararının süresini bir yıl uzatma” tezkeresine “hayır” demekten geçmektedir.

haber.sol.org.tr/yazarlar/oguz-oyan/gerceklere-direnmek-271893

